

STEFAN SZEMPLIŃSKI ur. 27.04.1913 w Warszawie. Syn Zygmunta i Stanisławy z d. Malewskiej, bratanek Tadeusza Szemplińskiego, sygnatariusza „Deklaracji Stu”. W 1932 - matura w gimnazjum „Unia” prof. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie. Studia w Szkole Nauk Politycznych w Warszawie (Wydział Dyplomatyczno-Polityczny). Dyplom w 1935 roku. W latach 1936/37 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Saperów w Modlinie, otrzymał stopień kaprała-podchorążego i przydział do batalionu saperów w Brześciu nad Bugiem.

Następnie rozpoczął pracę jako dziennikarz w „Gazeta Handlowa” od 1936 rok jako redaktor działu giełdowego, następnie pracował w gazecie „Kurier Poranny” od 1937 do 1939.

W „Kurierze” jest samodzielnym redaktorem dodatku „Moja Niedziela”, przeznaczanego dla młodzieży.

Fot.1. rok 1939

Kampania Wrześniowa 1939 roku:

karta mobilizacyjna nakazywała stawienie się 3 września w batalionie saperów w Puławach.

Po pokonaniu trudności przedostania się do Puław z Warszawy, okazało się, że jednostka wymaszerowała w niewiadomym kierunku. Szempliński zgłosił się do organizowanej ad hoc kompanii, która została rozwiązana pod Łuckiem w dniu przekroczenia granicy RP przez armię sowiecką 17-09-1939, trafił do niewoli sowieckiej i został załadowany do pociągu towarowego, pociąg wyruszył w kierunku wschodnim. W nocy udało się wyskoczyć z pociągu, okazało się, że był w okolicach Równego. W Równym spotyka się ze Stryjem Tadeuszem Szemplińskim. Znajdują się w strefie sowieckiej i próbują przedostać się na stronę niemiecką. Stefan szczęśliwym zrządzeniem losu uzyskuje przepustkę na stronę niemiecką od sowieckiego młodego żołnierza, który okazał się polskim żydem czytającym przed wojną dodatek dla młodzieży redagowany przez Szemplińskiego.

Okupacja:

Po powrocie do Warszawy Stefan wyuczył się zawodu parasolnika i zarabkował reperacjami parasoli (warsztat przy ul. Hożej, jako drugi rzemieślnik działał w tym warsztacie kolega Szemplińskiego ze Szkoły Nauk Politycznych, który wyuczył się szewstwa).

W roku 1943, ze względu na konieczność posiadania „Ausweisu”, Szempliński porzucił rzemiosło i zatrudnił się jako robotnik w zakładach sprzętu geodezyjnego firmy „Gerlach” przy ul. Tamka.

Działalność podziemna:

Jesienią 1940 wstąpił w Warszawie do podziemnego Stronnictwa Narodowego, wprowadzony przez Tadeusza Gasczyńskiego „1060”, elewa z modlińskiej Szkoły Podchorążych. Otrzymał liczbę ewidencyjną „1092” i „Stefan”.

Stefan uczestniczył jako kandydat w zbiorce kandydackiej i złożył na ręce „3097” przysięgę na zachowanie tajemnicy o rocie następującej:

„Przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu – w Trójcy Świętej Jedynemu – że powierzonych mi tajemnic Ojczyzny – w szczególności tajemnicy istnienia i działalności Stronnictwa Narodowego- życiem własnym strzec i bronić będę – tak mi dopomóż Bóg – i Święta Syna jego Męko.”

Odbył szkolenie organizacyjne zakończone egzaminem, po którym złożył przyrzeczenie organizacyjne o rocie następującej:

„Mam szczerą i nieprzymuszoną wolę – służyć Ojczyźnie ze wszystkich sił moich-świętej Jej sprawie oddać osobiste dostatki i korzyści- i życie całe- do ostatniego tchnienia i ostatniej kropli krwi-obowiązki organizacyjne względem Stronnictwa Narodowego- w szczególności obowiązek karności i posłuszeństwa- wypełniać bez zastrzeżeń- tak mi dopomóż Bóg- i święta Syna Jego Męko.”

Następnie odbył kurs dowódców (organizacyjnych) i po złożeniu egzaminu rozpoczął służbę na szczeblach dowódczych, począwszy od szczebla d-cy sekcji (piątki) do szczebla d-cy plutonu.

W Stronnictwie Narodowym i w Narodowej Organizacji Wojskowej, szkolił sekcje nowo

przyjętych kandydatów.

We wrześniu 1943 został awansowany na stopień podporucznika.

Po zorganizowaniu w stołecznej NOW batalionu szkół wojskowych od listopada 1941 do 31.07.1944 wykłada służbę saperską (przeprawy i niszczenia) w Szkole Podchorążych NOW-AK sekcje W-1.

Równocześnie działa w Kole Literacko-Wydawniczym Wydziału Wychowania i Propagandy (Kołem kieruje F. A. Ossendowski „2029”), a także w Dzielnicy Mokotów Wydziału Liniowego Męskiego, kierowanej (kolejno) przez Jerzego Gorzyckiego „1067” i Andrzeja Saneckiego „1072”.

Otrzymuje przydział mobilizacyjny do kompanii „Genowefa” (batalion „Gustaw”).

W Dzielnicy Włó Liniowego dowodzi drużyną. Po zakończeniu działalności przez Szkołę Podchorążych zostaje w lipcu 1944 przeniesiony z kompanii „Genowefa” do kompanii „Anna” baonu „Antoni”.

Powstanie:

Od 01.08.1944 do 04.10.1944 w Powstaniu Warszawskim, z-ca d-cy I plut, następnie d-ca I plut komp. „ANNA” bat. „GUSTAW” zgrupowanie „RÓG”, 4 października 1944 rozkazem gen. „Montera” nr 39 został awansowany na porucznika saperów, odznaczony dwukrotnie KW.

Fot. 2,3. Ulice Warszawy.

W szeregach tej kompanii walczy na Woli okolica ul. Młynarska, (cmentarz ewangelicko-augsburski), potem na Starym Mieście, pozostając w składzie „Anny” również po ewakuacji ze Starówki do Śródmieścia Płn. W dniu 8 września 1944 przydzielony do kompanii zbiorczej ppor./por. Pszczółkowskiego - „Kostki”, sformowanej na wsparcie odcinka mjra Zawadzkiego - „Bartkiewicza”. W tej kampanii zastała Szemplińskiego kapitulacja powstania i exodus do niewoli.

Droga po kapitulacji:

Zanim wyszli z gruzów wyszukali płaszcze cywilne i czapki granatowe, szli ulicami ul. Jasna przy pl. Dąbrowskiego, Żłota, Twarda, Grojecka, Pl. Narutowicza - złożenie broni przy Domu Akademickim - następnie poprowadzono ich na dworzec Zachodni, i zawieziono pociągiem towarowym do Stalagu XIB w Fallingbostel, po 2-ch dniach wyjazd towarowym pociągiem do Bergen-Belsen. Cytat ze wspomnień Stefana (łaźnia co tydzień, kaplica w części jednego baraku, apele 2-a razy dziennie, liczenie oficerów).

W obozie Bergen-Belsen, Stefan wydawał powielany biuletyn informacyjny, a także organizowaniem pogadanek, spotkań literackich, a także organizowaniem świąt pisząc dowcipne wierszyki.

W dniu 11.01.1945 ewakuacja z Bergen-Belsen i pociągiem towarowym przez Berlin do Gross Born oflag IID. Z Gross Born –(po 2-u dniowym pobycie) ewakuacja piesza oficerów z 1939 i z powstania w kierunku Szczecina przez Drawsko, Stargard, po przejściu Odry do Sandbostel (na północny wschód od Bremy). Cytat ze wspomnień Stefana – (12.01.1945 gdy na wschodzie rozpoczynała się ofensywa, obóz zlikwidowano i wysłano nas do Fallingbostel, skąd koleją przez Stendal, Berlin, Piłę do oflagu IID w Gross Born, ale już od 28.01 (na drugi dzień po przyjeździe) pośpieszna ewakuacja na zachód za Odrę (dotyczyła jeńców z oflagu z 1939 i powstańców). Piesza ewakuacja przy b. mroźnej zimie (do 20 stopni). Odrę przekroczyliśmy pieszym marszem pod Szczecinem, 22-25.03 1945 w Luhdorf i przekroczenie Łaby w Hertz. 30.03.1945 doszliśmy do

wsí Sandbostel na północny-wschód od Bremy).Wyzwolenie 27.04.1945 przez Anglików.

Fot.4 Rodzina Szemplińskich, pośrodku ojciec Zygmunt, z lewej Stefan, z prawej Elżbieta.

Po wojnie Stefan zaczął pracę w Dzienniku Ludowym w którym pracował od 1946 do 1951, skąd został zwolniony z pracy w styczniu 1952 z tak zwanym „wilczym biletem”, z zakazem pracy w dziennikarstwie. W następnych latach pracował w różnych redakcjach jak: Głos Pracy, Służba Zdrowia, Zdrowie, Kraj, Auto-Moto-Sport, ostatnią redakcją była Gazeta Handlowa.

Zmarł 29.08.1997 w Warszawie.

Fot.5. Pogrzeb Stefana Szemplińskiego

Opracowanie na podstawie:

1. wspomnień Stefana Szemplińskiego i w oparciu o archiwum rodzinne,
2. archiwa dotyczące Stronnictwa Narodowego i stołecznych oddziałów NOW-AK,
3. publikacje Tadeusza Macińskiego ps. „3007” o NOW-AK.